

Cirkulärnr: 1995:41
Diariernr: 1995:0281
Handläggare: Irene Reuterfors-Mattsson
Avdsek: Komrätt
Datum: 1995-02-01
Mottagare: Kommunstyrelsen
Gator/Vägar
Rubrik: Lokala ordningsföreskrifter
Bilagor: 1 Underlag till "Allmänna lokala ordningsföreskrifter för X kommun"
2 Kommentarer till underlaget till "Allmänna lokala ordningsföreskrifter för X kommun"
3 Underlag till "Lokala ordningsföreskrifter för torghandeln i X kommun"
4 Kommentarer till underlaget till "Lokala ordningsföreskrifter för torghandeln i X kommun"

Lokala ordningsföreskrifter

Den 1 april 1994 trädde den nya **ordningslagen** OL (SFS 1993:1617) i kraft. Lagen ger kommunerna en möjlighet att utfärda **lokala föreskrifter**. Enligt 3 kap. 8 § OL får kommunerna meddela föreskrifter för att upprätthålla den **allmänna ordningen på offentlig plats**. Kommunerna kan vidare enligt 3 kap. 9 § meddela föreskrifter för att hindra att människors hälsa eller egendom skadas till följd av **användningen av pyrotekniska varor**. Enligt 3 kap. 10 § får kommunerna även meddela de föreskrifter om **ordningen och säkerheten i en kommunal hamn** som behövs med hänsyn till den verksamhet som bedrivs där.

Den 1 januari 1996 skall alla lokala ordningsföreskrifter, torghandelsstadgor, hamnordningar och andra ordningsföreskrifter för hamnar som har utfärdats före den 1 april 1994 upphöra att gälla. Detta innebär att den kommun som vill reglera ordningsfrågor bör **anta nya lokala föreskrifter före den 1 januari 1996**.

Mot bakgrund av detta har vi, i samarbete med en referensgrupp med bl.a. representanter från olika kommuner, utarbetat ett **underlag** till dels **allmänna lokala ordningsföreskrifter** dels **torghandelsföreskrifter**. Detta cirkulär omfattar dessa föreskrifter. Meningen är att underlaget skall utgöra en **hjälp till lokala bedömningar** vid utarbetandet av ordningsföreskrifter i kommunerna. Senare kommer även ett underlag till lokala hamnföreskrifter att skickas ut i form av cirkulär.

Det är **kommunfullmäktige** som skall besluta om att **anta, ändra** eller **upphäva lokala föreskrifter**. Beslutet skall **anmälas till länsstyrelsen**, som skall upphäva en föreskrift som strider mot ordningslagen.

Kommunens beslut om lokala ordningsföreskrifter skall på kommunens bekostnad genast **kungöras i länets författningssamling**. Även själva

föreskriften skall kungöras. Kungörelse skall också utfärdas när länsstyrelsen har upphävt en lokal föreskrift.

Kungörelse om kommunens eller länsstyrelsens beslut skall genom kommunens försorg **anslås** samt föras in i **ortstidning**. Kommunen skall vidare se till att tryckta exemplar av föreskrifterna finns **tillgängliga** för allmänheten.

I Kommunförbundets cirkulär 1994:27 finns lagtexten till den nya ordningslagen och allmän information om lagens bestämmelser.

Vi kommer att arrangera tre konferenser om ordningslagen och lokala ordningsföreskrifter, den 25 april 1995 i Umeå, den 27 april 1995 i Malmö och den 9 maj 1995 i Stockholm. Program kan rekvireras från kurskansliet, tfn 08 - 772 41 00, fax 08 - 772 41 21. Där kan även anmälan om deltagande göras.

Frågor med anledning av detta cirkulär kan ställas till Irene Reuterfors-Mattsson, kommunalrättssektionen, tfn 08 - 772 44 28.

SVENSKA KOMMUNFÖRBUNDET
Kommunalrättssektionen

Håkan Torngren

Irene Reuterfors-Mattsson

Bilagor

- 1 Underlag till "Allmänna lokala ordningsföreskrifter för X kommun"
- 2 Kommentarer till underlaget till allmänna lokala ordningsföreskrifter för X kommun
- 3 Underlag till "Lokala ordningsföreskrifter för torghandeln i X kommun"
- 4 Kommentarer till underlaget till lokala ordningsföreskrifterna för torghandeln i X kommun

Bilaga 1

Underlag till

ALLMÄNNA LOKALA ORDNINGSFÖRESKRIFTER FÖR X KOMMUN

Beslutade av kommunfullmäktige den

X kommun föreskriver följande med stöd av 1 § förordningen (1993:1632) med bemyndigande för kommuner och länsstyrelser att meddela lokala föreskrifter enligt ordningslagen (1993:1617).

Föreskrifternas innehåll och tillämpningsområde

1 § Grundläggande bestämmelser om allmän ordning och säkerhet på offentlig plats finns i 3 kap. ordningslagen (1993:1617).

Dessa lokala ordningsföreskrifter innehåller ytterligare bestämmelser om hur den allmänna ordningen i X kommun skall upprätthållas. Bestämmelserna i 21 § har till syfte att hindra att människors hälsa eller egendom skadas till följd av användningen av pyrotekniska varor.

2 § Föreskrifterna är tillämpliga på alla platser inom kommunen som är offentlig plats enligt 1 kap. 2 § första stycket 1–4 ordningslagen om inte annat anges. Bestämmelsen i 21 § är även tillämplig på andra än offentliga platser inom kommunen.

För områden som kommunen har upplåtit till torghandel gäller också kommunens föreskrifter om torghandel.

3 § Vid tillämpningen av 3 kap. ordningslagen och dessa föreskrifter skall, med stöd av 1 kap. 2 § andra stycket ordningslagen, följande områden jämföras med offentlig plats:

4 § Innan polismyndigheten fattar beslut om tillstånd enligt 7 §, 10 § första stycket, 11 §, 12 §, 14 § andra stycket, 20 §, 21 § första stycket och 22 § bör kommunen ges tillfälle att yttra sig.

Lastning av varor m.m.

5 § Vid lastning, forsling, lossning och annan hantering skall den som är ansvarig för åtgärden göra vad som behövs för att undvika att allmänheten utsätts för tillfälliga olägenheter genom damm, spill eller dålig lukt.

Avlastning och uppläggning av gods får inte ske så att brandposter, brandsläckningsutrustningar och utrymningsvägar blockeras eller att räddningstjänstens arbete hindras.

Schaktning, grävning m.m.

6 § Den som är ansvarig för upptagande av grus, jord eller sand, tippning av fyllnadsmassor, schaktning, grävning eller annat liknande arbete skall se till att det sker på ett sådant sätt att allmänheten utsätts för minsta möjliga olägenhet.

Störande buller

7 § Arbete som orsakar störande buller för personer på offentliga platser, t.ex. stenkrossning, pålning och nitning, får inte ske utan polismyndighetens tillstånd.

Containrar

8 § Ägaren eller nyttjanderättshavaren till en container, som skall ställas upp på en offentlig plats, är skyldig att tydligt märka containern med ägarens eller nyttjanderättshavarens namn, adress och telefonnummer.

Markiser, flaggor och skyltar

9 § Markiser, flaggor och skyltar får inte sättas upp så att de skjuter ut över en gångbana på lägre höjd än 2,30 meter eller över en körbana på lägre höjd än 4,50 meter.

Affischering

10 § Affischer, annonser eller liknande anslag får inte utan tillstånd av polismyndigheten sättas upp på sådana husväggar, staket, stolpar eller liknande som vetter mot offentlig plats.

Tillstånd behövs inte för att sätta upp anslag på tavlor, pelare eller andra liknande anordningar som är avsedda för detta ändamål. Inte heller krävs tillstånd för näringsidkare att sätta upp annonser och andra tillkännagivanden som avser näringsidkarens rörelse på byggnad där rörelsen finns.

Högtalarutsändning

11 § Information, reklam, propaganda eller andra budskap som riktar sig till personer på offentliga platser, får inte ske genom högtalare eller liknande utan tillstånd av polismyndigheten.

Insamling av pengar

12 § Polismyndighetens tillstånd krävs för insamling av pengar i bössor eller liknande, om insamlingen inte utgör led i en tillståndspliktig allmän sammankomst eller offentlig tillställning.

När insamlingen skall ske i samband med framförande av gatumusik krävs inte tillstånd.

Förtäring av alkohol

13 § Spritdrycker, vin och starköl får inte förtäras inom följande områden:

Ambulerande försäljning

14 § Ambulerande försäljning får inte ske på följande platser:

För ambulerande försäljning på följande platser krävs polismyndighetens tillstånd:

Med ambulerande försäljning avses sådan gatuförsäljning som tar offentlig plats i anspråk endast tillfälligt och i obetydlig omfattning och som därför inte kräver tillstånd enligt 3 kap. 1 § ordningslagen.

Camping

15 § Camping får inte ske på följande platser: På campingplatserna gäller följande allmänna ordningsbestämmelser:

Badförbud

16 § Bad är förbjudet inom hamnområdet och i närheten av markerade kablar.

Hundar

17 § Hundens ägare, den som tagit emot en hund för underhåll eller nyttjande eller den som endast tillfälligt vårdar en hund är skyldig att följa bestämmelserna i 18 och 19 §§. Det som sägs i dessa paragrafer gäller inte för ledarhund för synskadad person eller för polishund i tjänst.

18 § Hundar skall hållas kopplade inom följande områden:

Tikar skall under löptid hållas kopplade inom hela kommunen, dock inte inom inhägnade områden.

När en hund inte hålls kopplad skall den ha halsband på sig med ägarens namn, adress och telefonnummer.

Hundar får inte vistas på begravningsplatser.

19 § Inom följande områden skall föroreningar efter hundar plockas upp:

Fyrverkeri och andra pyrotekniska varor

20 § Tillstånd av polismyndighet krävs för att använda följande pyrotekniska varor inom områden med sammanhållen bebyggelse:

21 § Tillstånd av polismyndigheten krävs för att få använda pyrotekniska varor på följande platser:

Det är förbjudet att använda pyrotekniska varor närmare än meter från Xsjukhuset och

Sprängning och skjutning med eldvapen m.m.

22 § Tillstånd av polismyndigheten krävs för sprängning och skjutning med eldvapen inom följande områden:

23 § Luftvapen, fjädervapen och paintballvapen får inte användas på följande platser:

Ridning och löpning

24 § Ridning får inte ske i följande motionsspår: Löpning är förbjudet i följande anlagda skidspår:

Avgift för att använda offentlig plats

25 § För användning av offentlig plats och område som kommunen jämställt med sådan plats har kommunen rätt att ta ut en avgift enligt de grunder som har beslutats av kommunfullmäktige.

Överträdelse av lokal ordningsföreskrift

26 § Den som uppsåtligen eller av oaktsamhet bryter mot någon av 5–9 §§, 10 § första stycket, 11 §, 12 § första stycket, 13 §, 14 § första och andra styckena, 15 och 16 §§, 18–24 §§ kan dömas till penningböter enligt 3 kap. 22 § andra stycket ordningslagen.

I ordningslagen finns också bestämmelser om förelägganden och förverkande.

Dessa föreskrifter träder i kraft den

Bilaga 2

Kommentarer till underlaget till allmänna lokala ordningsföreskrifter

Ingressen

I ordningslagen har regeringen bemyndigats att överlåta på kommunerna att utfärda lokala föreskrifter. Ett sådant **bemyndigande** har tagits in i 1 § förordningen (1993:1632) med bemyndigande för kommuner och länsstyrelser att meddela lokala föreskrifter enligt ordningslagen. Eftersom det är denna bestämmelse som ytterst ger kommunerna rätten att meddela lokala föreskrifter bör en upplysning om detta göras i ingressen till föreskrifterna.

Beslut om föreskrifter är ett sådant beslut av principiell beskaffenhet eller annars av större vikt för kommunen som enligt 3 kap. 9 § kommunallagen (SFS 1991:900) skall fattas fullmäktige. På samma sätt som tidigare skall alltså **lokala föreskrifter antas, ändras eller upphävas** genom beslut av **kommunfullmäktige**. Fullmäktiges beslut skall inte längre underställas länsstyrelsens prövning, utan istället har det införts en skyldighet för fullmäktige att omedelbart **anmäla** sitt beslut till **länsstyrelsen**. Om länsstyrelsen finner att en viss föreskrift strider mot ordningslagen kan länsstyrelsen **upphäva** fullmäktiges beslut i den delen.

Föreskrifternas innehåll och tillämpningsområde

1 §

I 3 kap. ordningslagen finns **grundläggande bestämmelser** om ordning och säkerhet på bl.a. offentliga platser. Dessa bestämmelser gäller oavsett vad som föreskrivs i de lokala föreskrifterna. Som en upplysning kan det därför vara lämpligt att inledningsvis hänvisa till dessa grundläggande bestämmelser.

Enbart ordningslagens bestämmelser är emellertid inte tillräckliga för att i alla avseenden reglera samtliga ordningsproblem som kan finnas i en enskild kommun. Det finns därför en möjlighet för kommunerna att meddela **lokala föreskrifter** anpassade till den **egna kommunens behov**.

De lokala föreskrifterna skall innehålla **ytterligare bestämmelser** utöver ordningslagen om hur den allmänna ordningen skall upprätthållas. Detta betyder att kommunen endast kan meddela föreskrifter som **går längre** än de allmänna bestämmelserna i ordningslagen (3 kap. 8 § OL). Lokala föreskrifter som **begränsar** de allmänna ordningsföreskrifterna i lagen får **inte** förekomma. Däremot kan de lokala ordningsföreskrifterna mer **i detalj** reglera sådana frågor som behandlas i ordningslagen.

Lokala ordningsföreskrifter är subsidiära inte bara till de allmänna ordningsreglerna i ordningslagen utan också till andra författningar. Det innebär att

man **inte** genom en lokal ordningsföreskrift kan besluta angående frågor som är **reglerade i någon annan författning** eller som **kan regleras med stöd av** en sådan. Detta framgår av 3 kap. 12 § OL.

Av detta följer t.ex. att renhållningsfrågor, gångbanerenshållning etc. inte längre skall regleras i de lokala ordningsföreskrifterna, då dessa frågor numera helt regleras i renhållningslagen och de föreskrifter som kommunen kan utfärda med stöd av den lagen. Andra föreskrifter som inte får förekomma i de lokala ordningsföreskrifterna är förbud mot affischer, banderoller och liknande som inte tar sikte på ordningen, bruk av narkotika på offentlig plats, gatumusik, motorbåtstrafik, vattenskidåkning eller vindsurfing vid badplats, nedskräpning på offentlig plats, klotter på väggar m.m., terrängkörning och föreskrifter om hållande av livräddningsutrustning vid badplatser.

Kommunen skall endast meddela sådana lokala **föreskrifter som verkligen behövs**. Enligt förarbetena (prop. 1992/93:210 s. 142) leder alltför långtgående föreskrifter som saknar stöd i allmänhetens rättsmedvetande lätt till att respekten för bestämmelserna undergrävs. Det är därför angeläget att kommunen **noga prövar vilka** bestämmelser som behövs liksom bestämmelsernas **geografiska tillämpningsområde** inom kommunen. Förbud eller påbud skall begränsas till att gälla endast för sådana områden där de verkligen behövs. I 3 kap. 12 § OL sägs att lokala föreskrifter inte får lägga **onödigt tvång på allmänheten** eller annars göra **obefogade inskränkningar i den enskildes frihet**. Kommunerna får inte heller inskränka den enskildes frihet att framföra ett musikaliskt verk eller något annat konstnärligt verk.

Exempel på föreskrifter som får anses vara alltför detaljerade och som är **olämpliga** i de lokala ordningsföreskrifterna är förbud mot beträdande av gräsmatta, kortspel på offentlig plats, mattpiskning på eller intill offentlig plats, nedsläppande av flygblad på offentlig plats, föreskrifter om billarm som stör omkringboende, skällande hundar som förorsakar oljud samt föreskrifter om skidliftar, skidbackar, vattenrutschbanor och liknande anläggningar som i vissa hänseenden är reglerade i författning.

När lokala föreskrifter utarbetas måste man alltså noga se till att föreskriften faller inom kommunens kompetensområde, att det föreligger ett verkligt behov av föreskriften, att föreskriften angår förhållanden som inte regleras i något annat sammanhang och att föreskriften inte står i strid med lag eller någon annan författning. En annan viktig sak är att föreskrifterna får ett sådant innehåll och utformas med sådan **exakthet** att det är möjligt att **tillämpa** dem och **övervaka** efterlevnaden. För att man skall kunna straffbelägga någon för överträdelse av en lokal föreskrift krävs t.ex. att den exakt anger **vem** som skall iaktta föreskriften och **var** föreskriften gäller. Det räcker t.ex. inte att skriva att det är förbjudet att använda pyrotekniska varor "vid sjukhem". Istället skall dessa sjukhem **namnges** för att undvika oklarheter. Om en föreskrift skall gälla vid många platser kan en hänvisning göras till en **särskild förteckning** som utgör en bilaga till föreskrifterna.

Det kan vara lämpligt att ange vilka **syften** som föreskrifterna har. Lokala ordningsföreskrifter får bara uppställas om de behövs för att **upprätthålla**

den allmänna ordningen på offentlig plats eller plats som jämföras med offentlig plats (3 kap. 8 § OL). När det gäller föreskrifter om användning av pyrotekniska varor är syftet med de lokala föreskrifterna att **förhindra att människors hälsa eller egendom skadas** (3 kap. 9 § OL). Observera att föreskriften om pyrotekniska varor kan ha antingen till syfte att upprätthålla den allmänna ordningen eller att hindra att människors hälsa eller egendom skadas. En uppdelning i två paragrafer (20–21 §§ i förslaget) har därför gjorts beträffande regleringen av pyrotekniska varor utifrån dessa två olika syften.

En lokal föreskrift kan införa ett **förbud** mot viss verksamhet på offentlig eller därmed jämförd plats, t.ex. förbud att förtära alkohol på vissa platser. En lokal föreskrift kan även införa ett **krav på tillstånd av polismyndighet** för visst ianspråktagande av offentlig eller därmed jämförd plats i fall där tillstånd inte krävs enligt 3 kap. 1 § OL, t.ex. krav på tillstånd för viss tillfällig försäljning.

Vid prövningen av en ansökan om tillstånd enligt en lokal föreskrift skall polisen enligt 3 kap. 14 § OL beakta vad som krävs med **hänsyn till trafiken** samt till **allmän ordning och säkerhet**. Om ansökan avser att ta ianspråk en offentlig plats för visst ändamål, skall särskild hänsyn tas till **gångtrafikens** intresse. Polisen kan förena tillståndsbeslutet med de **villkor** som behövs av hänsyn till trafiken och till allmän ordning och säkerhet.

2 §

Enligt 3 kap. 8 § OL får kommunen meddela lokala föreskrifter för att upprätthålla den allmänna ordningen på offentlig plats. Om ingen begränsning görs gäller alla föreskrifterna på alla offentliga platser. En sådan generell tillämpning utgör normalt en alltför långtgående reglering. Föreskrifternas **tillämpningsområde** måste **begränsas** på något sätt. Det kan vara lämpligt att skriva in att föreskrifterna gäller på **samtliga offentliga platser "om inte annat anges"**. Vid varje paragraf skall därefter anges inom vilket område föreskriften gäller, om man inte vill att den skall gälla generellt. Detta innebär t.ex. att förbud mot förtäring av alkohol gäller enbart på de platser som anges i den paragrafen som anger sådant förbud, att tillfällig försäljning är förbjudet på de offentliga platser som anges i den paragrafen etc. Däremot gäller föreskriften om lastning av varor på alla offentliga platser om någon geografisk begränsning inte görs i den paragraf som reglerar lastning etc.

Ett annat alternativ är att vid varje föreskrift ange på vilka offentliga platser som den gäller. I så fall får man i 2 § skriva att föreskrifterna gäller på **"de offentliga platser som anges nedan"**. Detta alternativ är emellertid mindre lämpligt om det finns många föreskrifter som gäller på alla offentliga platser. Oavsett vilket sätt som väljs är det dock viktigt att precisera tillämpningsområdet t.ex. genom angivande av platsen ordentligt eller hänvisning till kartor.

Eftersom **torghandel** oftast kräver speciella ordningsföreskrifter kan det vara lämpligt att sammanföra dessa i ett **särskilt dokument**, t.ex. benämnt "lokala ordningsföreskrifter för torghandeln". På torget gäller i så fall **inte bara** dessa särskilda torghandelsföreskrifter **utan även** de föreskrifter om den allmänna

ordningen som finns i de allmänna lokala ordningsföreskrifterna. Detta bör man upplysa om i 2 §.

Vad som menas med "**offentlig plats**" anges i 1 kap. 2 § första stycket punkterna 1–4 OL. Där sägs att med offentlig plats avses

1. allmänna vägar
2. gator, vägar, torg, parker och andra platser som i detaljplan redovisas som allmän plats och som har upplåtits för sitt ändamål
3. områden som i detaljplan redovisas som kvartersmark för hamnverksamhet, om de har upplåtits för detta ändamål och är tillgängliga för allmänheten, samt
4. andra landområden och utrymmen inomhus som stadigvarande används för allmän trafik.

Definitionen i punkterna 1-3 stämmer i huvudsak överens med vad som avsågs med "allmän plats" enligt den gamla allmänna ordningsstadgan. I den nya ordningslagen har begreppet "offentlig plats" utvidgats till att även avse sådana platser som anges i punkten 4.

Kommentarer till de olika punkterna 1–4

p. 1 Allmän väg

Bestämmelser om allmänna vägar finns i väglagen (1971:948) och vägkungörelsen (1971:954). Allmän väg är främst väg som anläggs enligt väglagen eller som enligt lagen förändras till allmän väg. Även vägar upplåtna för allmän samfärd, som av ålder har ansetts som allmänna eller enligt äldre bestämmelser har anlagts som eller förändrats till allmänna och som vid väglagens ikraftträdande hölls av staten eller av en kommun, är allmänna vägar.

En väg upphör att vara allmän när vägen dras in. Om en kommun är väghållare, dvs. ansvarar för byggande och drift av väg, upphör vägen att vara allmän när den enligt plan- och bygglagen upplåts eller skall vara upplåten till allmänt begagnande som gata. Om en väg har upplåtits till allmänt begagnande som gata medan staten är väghållare, upphör vägen att vara allmän när kommunen tar över väghållningen.

En allmän väg skall i princip behövas för allmän samfärd. I allmänhet anses vägar som är avsedda för speciella färd, t.ex. gångvägar, cykelstigar och ridvägar, inte utgöra allmänna vägar. En gång- eller cykelbana som ligger i anslutning till allmän väg anses däremot ingå i vägen.

p. 2 Gator, vägar m.m.

Med "gata" avses områden för fordons- och gångtrafik i en detaljplan där kommunen är huvudman för allmänna platser. Med "väg" avses områden för dessa ändamål i en detaljplan där kommunen har bestämt att det inte skall vara kommunalt huvudmannaskap för allmänna platser. Till väg hör förutom själva vägbanan även gång- och cykelbanor, rastplatser m.m. invid väg.

För att gator, vägar m.m. skall bli offentlig plats krävs, förutom att de i detaljplan har redovisats som allmän plats, också att de har "upplåtits för sitt ändamål". En gata är upplåten för avsett ändamål när den har ställts i ordning och upplåtits för trafik. Parker och torg anses vara upplåtna när området har ställts i ordning i enlighet med planens bestämmelser.

p. 3 Hamnområde

För att hamnområdet skall vara offentlig plats krävs att det är tillgängligt för allmänheten. Sådana delar av ett hamnområde som är avspärrade, t.ex. ett frihamnsområde, utgör därför inte offentlig plats. Andra hamnområden dit allmänheten inte har fritt tillträde utgör inte offentlig plats. Inte heller är ett hamnområde offentlig plats om allmänheten har tillträde till det endast under förutsättning att t.ex. båtbiljett köpts.

p. 4 "Andra landområden och utrymmen inomhus som stadigvarande används för allmän trafik"

Denna bestämmelse ersätter bestämmelsen i den gamla allmänna ordningsstadgan om "annat område, som är upplåtet till eller eljest nyttjas för allmän samfärdsel."

Alla områden över huvud som används för allmän trafik är offentlig plats. Det skall inte göras någon skillnad mellan platser som är belägna inom- eller utomhus. Områden som används av allmänheten i endast mycket liten utsträckning utgör inte offentlig plats.

Följande områden kan utgöra offentlig plats enligt p. 4

- vägar som används av allmänheten för gångtrafik, cykeltrafik och motorfordonstrafik i ej ringa omfattning
- spontant uppkomna "vägar" över tomtmark, som med fastighetsägarens samtycke används för gång- eller cykeltrafik
- vinterväg över isbelagd sjö om den används för allmän trafik
- gång-, cykel- och bilvägar samt torg inom s.k. storkvarter om de används av allmänheten för allmän trafik i ej ringa utsträckning
- gång-, cykel- och ridvägar inom ett fritids- eller skogsområde som stadigvarande används för allmän trafik
- gator, tunnlar, broar, trafikkaruseller och andra trafikplatser, som i detaljplan redovisas som kvartersmark, om de används för allmän trafik av allmänheten i ej ringa omfattning
- större parkeringsplatser avsedda för allmänheten och som inte utgör offentlig plats enligt p. 1–3
- större parkeringsplatser i anslutning till en stormarknad, en idrottsplats eller en friluftsanläggning

- större innetorg som fungerar som genomgångspassager och samlingsplatser, och där genomgångstrafiken är av någon betydelse
- gångtunnel
- för allmänheten avsedda områden eller utrymmen i eller vid järnvägs- och tunnelbanestationer såsom nedgångar till tunnelbanestationer och gångpassager till spårområden och som allmänheten har tillträde till utan särskilda krav t.ex. utan att först behöva lösa färdbiljett
- väntsalar och biljetthallar, järnvägsstationer, färjeterminaler, flygplatsbyggnader som i stor utsträckning fungerar som samlingsplatser där det finns butiker, serviceinrättningar, restauranger m.m.

Följande områden är **inte** offentlig plats enligt p. 4

- enskild väg som bara fungerar som infartsväg till eller som körväg för några enstaka fastigheter
- skogsbilväg som får användas av allmänheten men som används endast i mycket begränsad omfattning
- gång- och cykelvägar inom t.ex. villaområden som nästan enbart används av de närmast boende
- mindre kundparkering med fåtal platser avsedda endast för en enskild butiks kunder
- boendeparkeringar
- idrotts- eller fritidsområden
- skogsområde som används som utflyktsmål
- innetorg med endast ett fåtal butiker och bara en in- och utgång
- perronger, dit allmänheten har tillträde utan färdbiljett (kan dock jämföras med offentlig plats)
- väntsalar, biljetthallar i järnvägsstationer, färjeterminaler och flygplatsbyggnader som endast används av de resande.

Allmänna kriterier för att ett område skall vara offentlig plats enligt p. 4 är således att

- platsen stadigvarande användas för allmän trafik
- platsen används av allmänhet i icke ringa omfattning och att
- allmänheten har fritt tillträde till platsen.

Ingen skillnad föreligger mellan utrymmen under tak eller under jord och områden i det fria.

Ett område eller utrymme kan vara offentlig plats, även om det är tillgängligt för allmänheten endast under **vissa tider**, t.ex. under bara en del av dygnet. Platsen är då offentlig plats endast under dessa tider. Detta gäller t.ex. för

tunnelbanenedgångar och innerorg. I praktiken får bestämmelsen betydelse för de områden som avses i 1 kap. 2 § första stycket punkt 4 OL. Även en plats som enligt lokala föreskrifter skall jämföras med offentlig plats kan vara offentlig plats endast under vissa tider.

3 §

Sådana områden som järnvägsområden, flygplatser, idrottsområden, badplatser m.m. utgör inte enligt detaljplan allmänna platser. Sådana områden har inte generellt förts in under begreppet offentlig plats i OL. Anledningen härtill är att behovet av ordningsföreskrifter för sådana områden inte sällan skiftar från kommun till kommun. Behovet av sådana föreskrifter kan också vara olika beträffande olika områden inom en och samma kommun. En kommun kan därför vid behov föreskriva att vissa områden som är tillgängliga för allmänheten skall **jämföras med offentlig plats**. På detta sätt kan kommunen utsträcka regleringen beträffande offentliga platser till andra områden t.ex. anläggningar för idrott och bad. Att kommunen jämföras vissa områden med offentlig plats innebär emellertid inte att reglerna om krav på tillstånd att få anordna allmänna sammankomster eller offentliga tillställningar utsträcks till dessa platser.

Vid tillämpningen av 3 kap. ordningslagen och av de lokala föreskrifterna kan följande områden jämföras med offentlig plats: **anläggningar för lek, idrott, camping eller friluftsliv, badplatser, järnvägsområden, begravningsplatser** och andra sådana områden om de inte utgör offentlig plats enligt lagen. Med "**andra sådana områden**" avses t.ex. **trädgårdsanläggningar, slalombackar och kyrkogårdar**. Begreppet badplats omfattar inte bara område på land, utan även det närmast land belägna vattenområdet som utnyttjas av de badande. Kommunen måste noga tänka igenom vilka platser som skall jämföras med offentlig plats. Dessa skall **anges med namn**. Om det är många platser kan de t.ex. anges i en bilaga till föreskrifterna. Alla föreskrifter gäller då på såväl de platser som utgör offentlig plats som på de jämförda platserna.

Om kommunen anser att **endast en viss föreskrift**, t.ex. förbud mot alkoholförtäring, skall gälla på en viss plats som jämföras med offentlig plats, t.ex. begravningsplatsen, bör detta anges i förevarande paragraf. Enligt 3 § jämföras begravningsplats med offentlig plats. I 13 § – som tar upp förbud mot alkoholförtäring – skall begravningsplatser anges som en plats där förbudet gäller.

4 §

Polismyndigheten är skyldig att inhämta yttrande från kommunen i tillståndsärenden bara i de fall tillståndsplikt föreligger enligt 3 kap. 1 § OL. Sådan skyldighet föreligger alltså inte när **tillstånd** behövs på grund av en **lokal föreskrift**. Om kommunen så önskar kan en bestämmelse införas om att kommunen bör beredas tillfälle att **yttra sig** även i dessa fall. Polisen är emellertid inte skyldig att följa denna föreskrift.

Lastning av varor m.m.

5 §

Föreskriften gäller för **tillfälliga störningar**, som inte är så allvarliga så att de kan sägas utgöra sanitär olägenhet. Om de utgör sanitär olägenhet skall ingripande istället ske med stöd av hälsoskyddslagen (1982:1080).

Schaktning, grävning m.m.

6 §

I flera författningar finns bestämmelser om aktsamhet vid grävning m.m. Enligt 3 kap. 3 § jordabalken skall den som ämnar utföra eller låter utföra grävning eller liknande arbete på sin mark vidta varje skyddsåtgärd som kan anses nödvändig för att förebygga skada på angränsande mark. Enligt 9 kap. 1 och 2 §§ plan- och bygglagen (1987:10) skall den som för egen räkning utför eller låter utföra byggnads-, rivnings- eller markarbeten se till att arbetena planeras och utförs med aktsamhet så att personer och egendom inte skadas och så att minsta möjliga obehag uppkommer.

Då såväl jordabalkens som plan- och bygglagens bestämmelser främst utgör en grannelagsrättslig reglering finns det utrymme att i en lokal ordningsföreskrift reglera grävning med hänsyn till allmän ordning.

I **ordningslagen** finns en **grundläggande bestämmelse om grävning** m.m. Enligt 3 kap. 4 § OL skall den som tar upp isränna, gräver, schaktar eller utför liknande arbete vidta de åtgärder som med hänsyn till platsen för arbetet och övriga omständigheter behövs för att förhindra att personer eller egendom kommer till skada. Den som bryter mot denna bestämmelse kan dömas till böter enligt 3 kap. 22 § OL. Denna bestämmelse i OL torde normalt vara tillräcklig för att förhindra skador vid grävning m.m. En lokal föreskrift kan behövas när det finns särskilda ordningsproblem. Föreskriften kan mer i detalj reglera sådan verksamhet utifrån hänsyn till allmän ordning.

Gatuarbete medför **inte** att marken används på ett sätt som strider mot det ändamål för vilken platsen har upplåtits. Gatuarbete kräver därför inte tillstånd enligt 3 kap. 1 § OL.

Störande buller

7 §

Föreskrifter om förbud mot visst buller får förekomma endast i de fall störningarna som föreskriften är avsedd att förebygga mera direkt riktar sig mot eller skulle **drabba trafikanter på offentlig plats**. Sådana föreskrifter kan därför inte utfärdas i syfte att i första hand freda de omkringboendes nattro. Föreskriften får inte avse buller som utgör **sanitär olägenhet**, utan endast buller som stör den allmänna ordningen.

Beträffande störande **gatumusik** finns det möjligheter att med stöd av hälsoskyddslagen begränsa gatumusik på sådana platser där sådan musik kan ge upphov till sanitär olägenhet. Någon lokal föreskrift som förbjuder gatumusik får inte förekomma. Enligt 1 § i den förordning som bemyndigar kommunerna att meddela lokala föreskrifter (SFS 1993:1632) får de lokala föreskrifterna inte inskränka den enskildes frihet att framföra musikaliskt eller annat konstnärligt verk.

Störande ljud från **billarm** utgör normalt sanitär olägenhet för de kringboende, och kan därför endast regleras undantagsvis.

Förbud mot **mattpiskning** och **gräsklippning** tar mer sikte på att förhindra störningar för närboende än för trafikanter på offentlig plats. Sådana förbud kan utgöra en alltför långtgående detaljreglering och är därför olämpliga.

Containrar

8 §

Enligt 3 kap. 19 § OL kan polismyndighet utfärda ett föreläggande att ta bort containrar som placerats på en offentlig plats utan nödvändigt tillstånd enligt 1 § eller i strid med villkor som gäller för ett tillstånd. Föreläggandet kan riktas mot den som tar den offentliga platsen i anspråk eller tillståndshavaren, vilket oftast är beställaren, eller mot ägaren av containern eller mot den som är i ägarens ställe t.ex. ett leasingbolag. I prop. 1992/93:210 s. 198 sägs att för att en sådan bestämmelse skall bli effektiv krävs det att polisen på ett enkelt sätt kan erhålla uppgifter om containerns ägare. En bestämmelse om **märkning av containrar** är därför lämpligt att ta in i en lokal föreskrift. Syftet är att polisen skall veta **mot vem ett föreläggande skall riktas**. Ett åliggande i en lokal föreskrift för ägaren eller nyttjanderättshavaren att tydligt utmärka containern kan tillgodose detta krav.

Markiser, flaggor och skyltar

9 §

Föreskriften har till syfte att upprätthålla den allmänna ordningen på t.ex. gångbanor.

Affisivering

10 §

Rätten att sätta upp affischer och dylika anslag på offentlig plats utgör en del av den grundlagsskyddade **ytrandefriheten**. Därför får lokala ordningsföreskrifter angående affisivering, banderoller och liknande enbart ta sikte på ordningen på den offentliga platsen. Föreskrifterna får endast avse att **förebygga oordning vid spridningen** av meddelanden genom affisivering m.m. och inte ta hänsyn till meddelandenas innehåll utan behandla alla åsiktsriktningar lika.

Föreskriften gäller affisivering som sker på t.ex. husväggar som vetter mot en offentlig plats. Sådana affischer får inte störa den allmänna ordningen på den offentliga platsen.

Om affisivering sker på ett sådant sätt att en offentlig plats tas i anspråk t.ex. genom att **affischtavlor** o.dyl. mera varaktigt ställs upp, krävs tillstånd av polismyndigheten enligt 3 kap. 1 § OL. När polisen prövar tillståndsansökningar enligt en lokal föreskrift om tillståndskrav skall polisen pröva om affischen har en sådan utformning att den kan vara störande för trafikanterna på platsen, samt om affischen har en utformning eller ett utseende som drar till sig trafikanternas uppmärksamhet så att den kan anses utgöra en trafikfara.

Beträffande **banderoller** m.m., som sätts upp i samband med en **allmän sammankomst** eller en **offentlig tillställning** och som endast utgör ett mindre inslag i sammankomsten eller tillställningen, bör den prövning från ordningssynpunkt som görs i tillståndsärendet vara tillräcklig. Det bör därför inte införas något krav på tillstånd för sådana banderoller.

Högtalarutsändningar

11 §

Yttrandefriheten kan inte begränsas genom lokala ordningsföreskrifter. Föreskrifter som utan avseende på yttrandets innehåll närmare reglerar **sättet att sprida eller mottaga yttrandet** anses dock inte som en begränsning av yttrandefriheten.

Denna föreskrift avser högtalarutsändningar som **riktar sig till personer på offentlig plats**. Högtalarutsändningen kan ske antingen på en offentlig plats eller på **enskilt område**, t.ex. i en affär eller från en bil.

Högtalarutsändningar som sker från enskilt område, t.ex. en butikslokal, men som vänder sig till trafikanter på offentlig plats, kan alltså regleras i lokal föreskrift. **Högljutt radio- eller CD-spelande** som **utan att vända sig till allmänheten** kan **avlyssnas** från offentlig plats bör däremot inte kunna regleras genom lokal föreskrift. Återkommande störningar av denna typ utgör i allmänhet en **sanitär olägenhet**. Möjligheter till ingripande finns då enligt hälsoskyddslagens bestämmelser.

Det finns inte heller något hinder mot lokala föreskrifter om spridning av **tryckta skrifter**, under förutsättning att föreskrifterna inte gör någon skillnad mellan olika skrifter på grund av deras innehåll. Lokala föreskrifterna skall endast förebygga oordning vid spridningen.

Penninginsamling

12 §

Enligt 1 § 2 st. förordningen med bemyndigande för kommuner och länsstyrelser att meddela lokala föreskrifter enligt ordningslagen (SFS 1993:1632), får kommunerna inte meddela sådana föreskrifter som innebär en inskränk-

ning i den enskildes frihet att framföra ett musikaliskt verk eller något annat konstnärligt verk. Detta betyder att det inte får förekomma lokala ordningsföreskrifter om förbud mot gatumusik. Det är inte heller tillåtet att lokala föreskrifter om **penninginsamling** ges en sådan utformning att man **däri-genom reglerar gatumusiken**. Alltså bör det inte finnas lokala ordningsföreskrifter som uteslutande tar sikte på penninginsamling i samband med gatumusik.

Enligt förarbetena (prop. 1992/93:210 s. 143) bör tillstånd inte krävas när musikanten endast **ställer fram en instrumentlåda** eller lägger fram ett klädesplagg där åhörarna kan lämna penningbidrag. Om däremot musikanten **går runt bland publiken** och samlar in pengar är det ett tillvägagångssätt som regelmässigt bör betraktas som en tillståndspliktig penninginsamling. Man kan därför införa en föreskrift om tillståndskrav i dessa fall. På grund av praktiska svårigheter att övervaka på vilket sätt insamlingen går till, kan det dock vara enklast att inte kräva tillstånd i något fall när insamling sker i samband med framförande av musik m.m.

Undantag från tillståndskravet kan också göras för t.ex. skolklasser som samlar in pengar till hjälporganisationer m.m.

Förtäring av alkohol

13 §

Lokala föreskrifter om förbud mot alkoholförtäring bör inte meddelas annat än för sådana **särskilt angivna platser** i en kommun där det finns starka skäl för det. Ett sådant förbud bör inte omfatta samtliga offentliga platser utan endast de platser där ett sådant förbud är **särskilt motiverat från ordnings-synpunkt**, t.ex. området kring ett torg eller någon annan offentlig plats som är livligt trafikerad.

I princip kan förbudet omfatta **alla alkoholhaltiga drycker** dvs. även mellanöl och lättöl. Det torde emellertid vara att lägga **onödigt tvång** på allmänheten att föreskriva förbud mot förtäring av t.ex. lättöl. I 3 kap. 25 § fjärde stycket OL finns en bestämmelse om att **beslag och förverkande** kan ske av **spritdrycker, vin eller starköl** hos den som förtär sådana drycker i strid med lokala föreskrifter. Det kan därför vara lämpligt att i de lokala föreskrifterna begränsa förbudet mot förtäring av alkohol till att endast avse sådana drycker.

Ambulerande försäljning

14 §

Tillfällig försäljning regleras i **lagen (1990:1183) om tillfällig försäljning**. Lagen reglerar den tillfälliga försäljningen endast från **näringsrättslig synpunkt**. De ordningsintressen som kan göra sig gällande när tillfällig försäljning bedrivs på en offentlig plats beaktas således inte vid tillståndsprövningen enligt den lagen.

I detta underlag föreslås att den tillfälliga försäljningen skall benämnas "ambulerande försäljning" när den regleras från ordningssynpunkt för att inte någon sammanblandning skall ske med begreppet "tillfällig försäljning" enligt den ovan nämnda lagen. I många fall kan ambulerande försäljning ske utan någon särskild prövning från ordningssynpunkt. I andra fall, t.ex. beträffande livligt trafikerade offentliga platser, kan en sådan prövning framstå som nödvändig. Kommunerna kan därför i en lokal ordningsföreskrift meddela förbud mot eller krav på tillstånd till ambulerande försäljning på offentlig plats. Sådana föreskrifter får emellertid inte vara påkallade av något annat skäl än den **allmänna ordningen**. För att inte inkräkta på näringsfriheten bör förbud mot ambulerande försäljning utfärdas endast när det finns starka skäl.

För att ta i anspråk t.ex. en gata för försäljning krävs normalt polisens tillstånd. Enligt 3 kap 1 § OL krävs dock **inte tillstånd** om ianspråktagande av marken endast sker **tillfälligt** och i **obetydlig omfattning**. Ett nyttjande av platsen några timmar kan inte anses vara tillfälligt. Inte heller blir ianspråktagandet att anse som tillfälligt, om platsen används av någon låt vara endast under några timmar men nyttjaren efter ett kortare uppehåll återkommer till platsen och återupptar sin verksamhet där. Det krävs alltså tillstånd om en gatuhandlare nyttjar en plats på t.ex. en gågata under några timmar varefter han avbryter sin verksamhet under någon timme för att därefter återkomma till platsen och återuppta sin försäljningsverksamhet.

När det gäller att bedöma om ett ianspråktagande av platsen sker i "obetydlig omfattning" eller inte måste en **samlad bedömning** göras, t.ex. när ett stort antal gatuförsäljare samtidigt belamrar en gågata med stånd och filter. Tillstånd krävs i dessa fall. Inte heller blir gatuförsäljares verksamhet fri från kravet på tillstånd enbart av den anledningen att de under verksamhetens gång byter platser med varandra.

Kommunen kan genom en lokal föreskrift dels **förbjuda** all ambulerande försäljning på vissa platser, t.ex. på en livligt trafikerad gågata, dels införa ett krav på **tillstånd** för sådan försäljning på vissa platser. Uttrycket "**ambulerande försäljning**" omfattar all tillfällig handel dvs. även sådan tillfällig försäljning som avses i lagen om tillfällig försäljning. Den definition av begreppet som används här medför vidare att all försäljning, dvs. **även sådan som bara är tillfällig och obetydlig**, och som därför inte omfattas av tillståndskravet enligt ordninglagen, kan bli tillståndspliktig på grund av en lokal föreskrift. Observera att ordet ambulerande inte kräver att försäljaren måste gå omkring och bedriva försäljning. Uttrycket omfattar även sådan försäljning som sker från ett ställe under t.ex. en till två timmar.

Påpekas kan att även om försäljning på en plats är tillåten, så kan uppställning av fordon från vilka försäljning sker utgöra en markdisposition som kan kräva tillstånd enligt ordninglagen.

Camping

15 §

Ett **förbud mot camping** på vissa offentliga eller därmed jämställda platser kan vara motiverat från ordningssynpunkt, t.ex. på torg, begravningsplatser, kyrkogårdar och i parker.

I ordningslagen har inte införts några generella ordningsregler för campingverksamhet. De ordningsregler på avtalsrättslig grund som gäller för åtskilda campingplatser fyller en viss funktion. Om en kommun ändå anser att det behövs **allmänna ordningsföreskrifter för campingplatserna** kan sådana regler införas i de lokala ordningsföreskrifterna för de campingplatser som kommunen har jämställt med offentlig plats.

I **särskilda fall** kan **polisen** enligt 3 kap. 17 § OL ge **anvisningar** eller **tillsägelser** för användningen av bad- eller campingplatser och andra platser för idrott, friluftsliv, spel m.m. Anvisningarna och tillsägelsena skall göras för att förebygga oordning eller för att förhindra att människors hälsa eller egendom skadas. Polisen skall göra en anmäla till kommunen när förhållandena på t.ex. en campingplats är sådana att det skulle behövas ordningsföreskrifter där. Kommunen kan då jämställa platsen med en offentlig plats och utfärda föreskrifter för campingplatsen.

Badförbud

16 §

En lokal ordningsföreskrift kan innehålla **förbud mot badning** på vissa farliga platser, t.ex. i hamnar och i närheten av kablar och ledningar av olika slag. Förbudet skall avse en offentlig plats, t.ex. ett för allmänheten tillgängligt hamnområde.

Några lokala föreskrifter om **livräddningsutrustning** vid badplatser kan inte meddelas då denna fråga är reglerad i plan- och bygglagen och räddningstjänstlagen. Enligt **räddningstjänstlagen** (1986:1102) åligger det ägare eller innehavare av byggnader eller andra anläggningar att i skäligen omfattning hålla utrustning för bl.a. livräddning vid brand eller någon annan olyckshändelse. Skyldigheten omfattar sådan utrustning som behövs för livräddning vid badplatser, simhallar och andra fritidsanläggningar, t.ex. livbojar och livbåtar.

Föreskrifter om förbud mot **motorbåtstrafik, vattenskidåkning, vindsurfing** o.dyl. vid badplatser kan inte heller meddelas i en lokal ordningsföreskrift. Enligt 2 kap. 2 § sjötrafikförordningen (1986:300) får **länsstyrelsen**, efter samråd med sjöfartsverket, meddela bl.a. föreskrifter om fartbegränsning, förbud mot ankring eller begränsning i rätten att utnyttja vattenområde för båttävling, vattenskidåkning eller liknande sporter.

I ordningslagen finns inga generella ordningsföreskrifter för badplatser. I **särskilda fall** kan **polisen** enligt 3 kap. 17 § OL, om det behövs för att förebygga oordning eller för att förhindra att människors hälsa eller egendom skadas, ge **anvisningar** eller **tillsägelser** till innehavaren och besökande för användningen av bl.a. badplatser som allmänheten har tillträde till. Polisen kan t.ex. förbjuda bad vid stormigt väder. Om det behövs föreskrifter om allmän ordning och säkerhet för bl.a. badplatser skall polisen anmäla för-

hållandet till kommunen, som har möjlighet att i så fall utfärda lokala ordningsföreskrifter för badplatsen.

Hundar

17–18 §§

Enligt förarbetena till ordningslagen (prop. 1992/93:210 s. 228) kan lokala föreskrifter om hundar avse kopplingstvång, upplöckningstvång och förbud mot att låta hundar vistas på vissa platser. Hundar inom tätorter medför en nedsmutsning av offentliga platser. Lösa hundar kan vålla olägenheter för allmänheten, t.ex. genom att skrämja förbipasserande eller utgöra en fara för trafiken. Enligt **lagen (1943:459) om tillsyn över hundar och katter** skall hundar och katter hållas under sådan tillsyn att de inte orsakar skador eller avsevärda olägenheter. För att förhindra ordningsstörningar kan man därutöver införa lokala föreskrifter om hållande av hundar.

Enligt 10 § hälsoskyddsförordningen (1983:616) får kommunen meddela lokala föreskrifter bl.a. om att vissa pälsdjur inte får hållas inom detaljplaneområde utan tillstånd. Sådant krav på tillstånd kan emellertid inte föreskrivas för hundar och katter.

I 11 § **hälsoskyddslagen** (1982:1080) sägs att husdjur skall förvaras och skötas så att sanitär olägenhet inte uppstår. Denna paragraf kan alltid åberopas för att komma till rätta med sanitär olägenhet, oavsett om det krävs tillstånd eller inte att hålla ett djur. Som "**sanitär olägenhet**" betraktas t.ex. att djur hålls på ett sådant sätt att närboende störs av oljud, elakartad lukt, flugor, råttor o.dyl.

Det betänkande (SOU 1985:24) som låg till grund för ordningslagen utgick ifrån att det finns behov av att reglera hållande av hund främst för att **tillgodose allmän ordning**, och att frågan även framdeles bör regleras genom bestämmelser i lokala ordningsföreskrifter. I betänkandet (s. 185) framgår att det ofta är tvivelaktigt, om förekomsten av hundföroreningar är så stor att en sanitär olägenhet kan anses ha uppkommit. Även om hälsoskyddslagens bestämmelser om sanitära olägenheter i något fall skulle vara tillämpliga, saknas möjligheter att effektivt ingripa mot den som har överträtt bestämmelsen genom att låta sitt djur förorena en offentlig plats. Utredningen ansåg därför att frågan om hundföroreningar även i framtiden bör regleras inom ordningslagstiftningens ram. En effektiv åtgärd är att ålägga hundägare att avlägsna föroreningen efter sitt djur, dvs. upplöckningstvång.

Upplöckningstvånget bör enligt utredningen begränsas till områden med tydlig stadsprägel. Hundspilling kan också utgöra olägenhet även inom områden av friluftskaraktär, lekparker, badstränder, motionsspår o.dyl. Föreskrifter om **kopplingstvång** bör i allmänhet ges ett snävare tillämpningsområde än föreskrifter om upplöckningstvång. Bestämmelser om **förbud mot att hålla hund** på offentliga platser bör endast meddelas när särskilt starka skäl talar för ett sådant förbud. Lokala föreskrifter om kopplings- eller upplöckningstvång bör enligt utredningen lämpligen gälla både för hundens **ägare och vårdare**, dvs. även rent tillfälliga vårdare.

Föreskrifter att **tikar** skall hållas kopplade under löptid och om att alla hundar skall ha **halsband** kan meddelas i lokala föreskrifter. Reglerna får dock endast avse hundar som vistas på offentlig plats, inte på exempelvis privat tomtmark.

Lokala föreskrifter som förbjuder störande **hundskall** får inte förekomma eftersom hundägarens tillsynsplikt enligt tillsynslagen omfattar en skyldighet att se till att inte hunden genom ihållande skällande stör omgivningen. Ihållande hundskall kan dessutom utgöra en sanitär olägenhet enligt hälsoskyddslagen.

Undantag från lokala bestämmelser om hundar kan göras för t.ex. **ledarhundar** för synskadade och för **polishundar** som används i tjänst. Även för dessa hundar kan dock gälla ett förbud mot att förorena vissa platser, i synnerhet lekplatser och badplatser.

I princip finns inget hinder mot att införa lokala föreskrifter om **hållande av katt**, t.ex. reglera skyldighet för ägare att ta bort kattspillning på offentlig plats, att hålla katt kopplad eller se till att katter inte vistas på t.ex. en lekplats som är offentlig plats. Med hänsyn till övervakningsproblem och de begränsade möjligheterna att ingripa mot överträdelser bör dock lokala föreskrifter om katter meddelas med stor försiktighet och endast om missförhållandena är påtagliga. Om kattägarna såg till att **ID-märka** sina katter skulle möjligheterna att ingripa mot t.ex. katter som springer lösa trots föreskrift om kopplingstvång kunna öka. Det torde dock inte vara möjligt att i en lokal föreskrift skriva in en sådan skyldighet för enskilda kattägare.

Enligt tillsynslagen finns möjlighet att **ta om hand en hund** som **springer lös** inom områden där det finns vilt, dvs. främst i naturen. Någon lagreglerad möjlighet att omhänderta hundar som springer lösa utan tillsyn inom stadsområden har inte införts i denna lag.

Trots att det därmed inte torde föreligga något hinder mot lokala föreskrifter om omhändertagande av lösa hundar och katter inom stadsområden bör någon sådan föreskrift inte införas. Omhändertagande av lösa hundar och katter torde kunna ske med stöd av hittegodslagen. Problemet med lösa hundar och katter inom stadsområden bör ses över i sin helhet, och kan eventuellt lösas genom ändring i lagen om tillsyn över hundar och katter. Någon sådan föreskrift har därför inte tagit med i detta underlag.

En bestämmelse om att polismyndigheten får bestämma om vad som skall ske med omhändertagna hundar när ägaren inte hör av sig torde strida mot 2 kap. 18 § regeringsformen. Där sägs att varje medborgare vilkens egendom tas i anspråk genom expropriation eller annat sådant förfogande skall vara tillförsäkrad ersättning för förlusten enligt grunder som bestäms i lag.

Fyrverkeri och andra pyrotekniska varor

20 §

Föreskrifterna om pyrotekniska varor har delats upp i två olika paragrafer, då föreskrifterna har olika syften och tillämpningsområden. Föreskriften i

20 § stöder sig på bestämmelsen i 3 kap. 8 § OL om kommunens rätt att utfärda lokala föreskrifter för att motverka ordningsstörningar på offentliga platser. Syftet med denna föreskrift är alltså att **upprätthålla den allmänna ordningen**. Föreskriften gäller **på offentlig plats** eller därmed jämställd plats. Platserna skall anges med namn så att inga oklarheter uppstår vid tillämpningen av föreskriften.

21 §

I ordningslagen finns en grundläggande bestämmelse om tillstånd för användning av pyrotekniska varor. Enligt 3 kap. 7 § OL får pyrotekniska varor inte användas utan tillstånd av polismyndighet, om användningen med hänsyn till tidpunkten, platsens belägenhet och övriga omständigheter innebär risk för skada på eller någon beaktansvärd olägenhet för person eller egendom. Trots denna allmänna bestämmelse har det ansetts att det kan finnas behov av kompletterande lokala föreskrifter. Av 3 kap. 9 § OL framgår att kommunen får meddela de **ytterligare föreskrifter** för kommunen eller del av denna som behövs för att **förhindra att människors hälsa eller egendom skadas** till följd av användningen av pyrotekniska varor.

Bestämmelsen i 3 kap. 9 § ger alltså kommunerna en möjlighet att meddela lokala föreskrifter om användningen av pyrotekniska varor som **sträcker sig längre** eller är av **mer preciserat slag** än den allmänna bestämmelsen i 7 §.

Föreskriften i 21 § i detta förslag har alltså till syfte att förhindra att människors hälsa eller egendom skadas till följd av användningen av pyrotekniska varor, inte att upprätthålla den allmänna ordningen. Det bör observeras att det **inte krävs att användningen sker på offentlig plats** eller plats som kommunen jämställt med sådan plats. Att denna föreskrift gäller även andra platser än offentliga följer av 2 § i förslaget. Avsikten är att det skall kunna införas krav på tillstånd för eller förbud mot användningen av pyrotekniska varor inom ett visst begränsat område eller beträffande varor av visst slag. Föreskriften kan t.ex. gälla för **vissa särskilt känsliga platser** t.ex. vid **sjukhus** och **vårdhem** eller på **innetorg**, dvs. på platser där risken är påtaglig för att människors hälsa eller egendom (t.ex. husdjur) skadas till följd av användningen av pyrotekniska varor. Endast i undantagsfall bör totalförbud införas och då med ett mycket begränsat geografiskt tillämpningsområde, t.ex. på ett innetorg eller vid ett sjukhus. Även beträffande denna föreskrift gäller att de innetorg, sjukhus m.m. som avses i föreskriften skall anges noga.

Syftet med denna föreskrift skall bl.a. vara att förebygga att människors hälsa skadas. Begreppet "**hälsa**" omfattar inte enbart **fysiskt** utan också **psykiskt** och **socialt välbefinnande**. Hänsyn skall även tas till intresset av att utan störning kunna vistas och förflytta sig utomhus. Störande användning av pyrotekniska varor kan innebära risker för människors hälsa i somatiskt eller psykiskt hänseende.

Sprängning och skjutning med eldvapen m.m.

22 §

I 3 kap. 6 § OL finns grundläggande bestämmelser om bl.a. när polisens **tillstånd** behövs för sprängning och skjutning med eldvapen och för användning av luft- eller fjädervapen. Paragrafen gäller inom **detaljplanelagda områden**. Behovet att genom lokala föreskrifter utsträcka tillståndskravet vid sprängning och skjutning med eldvapen till ytterligare områden är begränsat. Det är likväl inte uteslutet att i vissa fall meddela sådana föreskrifter. Det kan t.ex. finnas **områden som inte omfattas av detaljplan** men där mycket människor rör sig och där det finns näraliggande tät bebyggelse. Det är därför möjligt att genom lokal föreskrift utsträcka tillståndskravet till att även omfatta sådana områden.

Med sprängning avses alla slag av sprängning med egentliga sprängämnen såsom dynamit o.dyl., däremot inte pyrotekniska varor. Med eldvapen förstås ett vapen med vilket kulor, hagel eller andra projektiler kan skjutas ut med hjälp av en krutladdning.

23 §

Enligt 3 kap. 6 § andra stycket OL får den som är under 18 år inte utan **tillstånd** av polismyndigheten inom detaljplanelagt område använda **luft- eller fjädervapen**. Detsamma gäller utanför detaljplanelagt område, om vapnet inte används under uppsikt av någon som har fyllt 20 år.

Det kan emellertid finnas behov av att begränsa handhavande av sådana vapen på offentliga platser. I den mån det är påkallat från ordnings- och säkerhetssynpunkt kan man därför i en lokal föreskrift ta in en bestämmelse som **begränsar användningen av andra vapen än eldvapen** på offentliga platser. Ett förbud kan t.ex. införas mot användning av luft- eller fjädervapen, paintballvapen eller t.o.m. pil- eller slangbågar på offentliga platser.

Ridning och löpning

24 §

Regler om ridning i terräng anses kunna meddelas som en lokal ordningsföreskrift. Det finns därför inte något hinder mot att vid behov förbjuda ridning i motions- eller skidspår. Även löpning i skidspår kan förbjudas. Föreskriften måste dock ha ett sådant innehåll och vara utformad med sådan **exakthet** att det är möjligt att **tillämpa** föreskriften och **övervaka** efterlevnaden av den. Det krävs därför att föreskriften talar om exakt **vilka spår** där förbud skall gälla. En allmänt formulerad föreskrift att ridning är förbjuden på "preparerade och varaktigt utmärkta skidspår" är inte tillräckligt preciserad. Förbudet får inte heller gälla inom ett alltför vidsträckt område på landsbygden.

Avgift

25 §

Kommunernas rätt att ta ut avgift för användningen av offentlig plats regleras i lagen (1957:259) om rätt för kommun att ta ut avgift för vissa upplåtelse av offentlig plats m.m., den s.k. **avgiftslagen**. Kommunerna får ta ut avgift för **användningen av offentlig plats**, om platsen står under kommunens förvaltning och polismyndigheten enligt 3 kap. 1 § OL har lämnat tillstånd till användningen. Avgift kan också tas ut för användning av sådant område som kommunen **jämställt med offentlig plats** enligt 1 kap. 2 § andra stycket OL, om platsen är belägen inom detaljplanelagt område och står under kommunens förvaltning. Kommunerna har också rätt att ta ut avgift för användning av platser som kommunen har upplåtit till **allmän försäljningsplats**, t.ex. salutorg.

Ersättning skall utgå med **skäligt belopp**. Vid skälighetsbedömningen skall hänsyn tas till ändamålet med upplåtelsen, nyttjarens fördel av denna, kommunens kostnader med anledning av upplåtelsen och övriga omständigheter. Det är **kommunfullmäktige** som skall besluta om grunderna för beräkning av avgiften.

Observera att avgiftslagen inte gäller alla offentliga platser. Kommunen kan upplåta **annan kvartersmark** än sådan som i detaljplan redovisas som kvartersmark för hamnverksamhet och som står under kommunens förvaltning med **nyttjanderätt**. När en kommun upplåter sådan kvartersmark kan kommunen – i likhet med en enskild fastighetsägare – träffa **överenskommelse med nyttjanderättshavaren** om ersättningen.

Överträdelse av lokal ordningsföreskrift

26§

Enligt 3 kap. 22 § andra stycket OL kan den som **uppsåtligen** eller av **oaktsamhet bryter mot någon lokal ordningsföreskrift** dömas till **penningböter**. Det kan vara lämpligt att upplysa om detta i en paragraf, samt att även ange vilka föreskrifter som är straffsanktionerade.

Bestämmelser om **förelägganden** och **förverkande** finns i 19–21 §§ respektive i 25 § OL.

Ikraftträdande

Kommunfullmäktiges beslut att **anta, ändra eller upphäva** föreskrifter gäller från och med att **protokollet** från fullmäktiges sammanträde har **justerats**. Eftersom **länsstyrelsen kan upphäva** en föreskrift i normalfallet inom **tre veckor** från det att kommunens beslut har anmälts till länsstyrelsen, bör kommunen emellertid ange en **ikraftträdandedag** som ligger något fram i tiden. En tumregel kan t.ex. vara att låta ikraftträdandet ske vid månads-skiftet närmast fyra veckor efter justeringen av fullmäktiges protokoll. Om t.ex. fullmäktige antar föreskrifterna vid ett sammanträde den 15 april 1995, kan ikraftträdandet lämpligen vara den 1 juni 1995.

Bilaga 3

Underlag till

LOKALA ORDNINGSFÖRESKRIFTER FÖR TORG- HANDELN I X KOMMUN

Beslutade av kommunfullmäktige den

X kommun föreskriver följande med stöd av 1 § förordningen (1993:1632) med bemyndigande för kommuner och länsstyrelser att meddela lokala föreskrifter enligt ordningslagen (1993:1617).

Föreskrifternas innehåll och tillämpningsområde

1 § Utöver vad som föreskrivs i de grundläggande bestämmelserna om allmän ordning och säkerhet på offentlig plats i 3 kap. ordningslagen (1993:1617) och i kommunens lokala ordningsföreskrifter gäller dessa föreskrifter för salutorgen i kommunen. Syftet med föreskrifterna är att upprätthålla den allmänna ordningen.

2 § Föreskrifterna är tillämpliga på följande offentliga platser som kommunen upplåter till allmänna försäljningsplatser för torghandel:

Fasta och tillfälliga saluplatser

3 § På de allmänna försäljningsplatserna finns både fasta och tillfälliga saluplatser vilka bestäms av x-nämnden.

En fast saluplats får användas på bestämd tid, minst högst

En tillfällig saluplats får användas endast viss dag och anvisas av

.....

Fördelning av saluplatser

4 § Vid fördelningen av saluplatserna gäller följande.

Tillfälliga saluplatser tilldelas försäljarna i den ordning som de kommer till försäljningsplatsen, eller genom lottning, om det är lämpligare.

Fler än en saluplats får tilldelas samma person endast när det kan ske med hänsyn till tillgången på platser.

När flera platser tilldelas en person, skall platserna vara belägna intill varandra.

Varor av likartat slag skall, om det är möjligt, föras samman i en eller flera gemensamma grupper eller rader.

Innehavarens rätt att använda saluplatsen får inte överlåtas på någon annan. I fall en innehavare av en fast saluplats inte vid försäljningstidens början har

intagit platsen eller gjort anmälan till att platsen kommer att utnyttjas senare på dagen, har nämnden rätt att låta någon annan använda platsen som tillfällig saluplats.

Tider för försäljning

5 § Torghandel får ske på följande tider:

Försäljningen får börja under månaderna tidigast klockan och under övriga månader tidigast klockan samt sluta senast klockan, ifall nämnden inte medgivit undantag eller beslutar annat.

På påskafton, pingstafton, midsommarafton och nyårsafton får torghandel inte pågå efter klockan

Försäljning av julgranar får med kommunens tillstånd under tiden från och med den till och med den pågå vardagar mellan klockan samt på julafton mellan klockan

Försäljarna får inte tidigare än timme före fastställd försäljningstids början lägga upp varor eller redskap på försäljningsplatsen.

Varor och redskap skall vara bortförda senast timme efter försäljningstidens slut.

På begäran av polismyndigheten eller annan myndighet eller om särskilda skäl föreligger får nämnden besluta att försäljning i särskilt fall skall ske vid andra tider än vad som stadgas ovan eller helt ställas in.

Innehavarens upplysningsskyldighet

6 § En innehavare av en saluplats är enligt 2 § lagen (1990:1183) om tillfällig försäljning skyldig att genom en väl synlig skylt eller på något annat lämpligt sätt lämna upplysning om innehavarens namn, postadress och telefonnummer.

Förbud mot försäljning av vissa varor

7 § Knivar, sprängdeg, skjutvapen och pyrotekniska varor får inte säljas på de allmänna försäljningsplatserna.

Försäljning av livsmedel

8 § Vid försäljning av livsmedel på de allmänna försäljningsplatserna gäller i tillämpliga delar bestämmelserna i livsmedelslagen (1971:511) och livsmedelsförordningen (1971:807) samt föreskrifter meddelade med stöd av dessa.

Placering av varor, redskap och fordon

9 § Varor och redskap får inte placeras på de gångar som är avsedda för trafik utmed eller mellan saluplatserna.

Under försäljningstid får inte försäljarnas fordon framföras på försäljningsplatsen.

För uppställning av fordon eller släpvagn på saluplatsen krävs nämndens tillstånd.

Renhållning m.m.

10 § En innehavare av en saluplats är skyldig att senast 30 minuter efter försäljningstidens slut samla ihop avfall och annat skräp från rörelsen, samt att föra bort och lägga det i en behållare för sopor.

Innehavaren skall se till att saluplatsen hålls ren och snygg.

Avgift

11 § För användning av allmän försäljningsplats har kommunen rätt att ta ut avgift enligt de grunder som har beslutats av kommunfullmäktige.

Överträdelse av föreskrift

12 § Den som uppsåtligen eller av oaktsamhet bryter mot någon av 3 § andra och tredje styckena, 4 § sjätte stycket första meningen, 5 § första – sjätte styckena, 7 §, 9 och 10 §§ kan dömas till penningböter enligt 3 kap. 22 § andra stycket ordningslagen.

I ordningslagen finns också bestämmelser om förelägganden och förverkande.

Dessa föreskrifter träder i kraft den

Bilaga 4

Kommentarer till underlaget till lokala ordningsföreskrifter för torghandeln

Allmänt om torghandelsföreskrifter

Kommunernas befogenhet att upplåta olika områden för torghandel grundar sig på den allmänna kompetensregeln i 2 kap. 1 § kommunallagen (1991:900). **Kommunerna** kan alltså **självständigt avgöra** om de vill **upplåta** platser för torghandel eller inte. Upplåtelse av ett område till allmän försäljningsplats brukar ske genom att kommunen i lokal ordningsföreskrift anger vilken eller vilka platser som skall vara allmänna försäljningsplatser.

Enligt 3 kap. 1 § ordningslagen (1993:1617 OL) krävs polisens tillstånd för att en offentlig plats inom detaljplanelagt område skall få användas på ett sätt som inte stämmer överens med det ändamål som platsen har upplåtits för eller som inte är allmänt vedertaget. Detta betyder att **om kommunen har upplåtit** ett torg för torghandel så behövs **inte polisens tillstånd** för torghandel där.

Om kommunen däremot väljer att **inte upplåta** ett torg till allmän försäljningsplats, krävs **tillstånd i varje enskilt fall** då någon vill bedriva försäljning på platsen. Kommunen kan då genom att utnyttja sin vetorätt förhindra att tillstånd för sådan handel meddelas.

Kommunerna kan även i fortsättningen liksom tidigare meddela **lokala ordningsföreskrifter för torghandel** som sker på ett av kommunen för ändamålet upplåtet torg. Ordningsföreskrifterna kan innehålla bestämmelser om sådant som fördelningen av fasta och tillfälliga platser, fördelningen av platser mellan olika sökande, tider för torghandel, renhållning m.m.

Ordningsföreskrifter för torghandeln kan anges antingen i de **allmänna lokala ordningsföreskrifterna** eller i **särskilda torghandelsföreskrifter**. I detta förslag har en sådan uppdelning gjorts. Ordningsföreskrifterna kan delas upp i olika dokument benämnda "allmänna lokala ordningsföreskrifter" respektive "lokala ordningsföreskrifter för torghandeln". Eftersom torghandelsföreskrifterna i huvudsak riktar sig till torghandlarna kan det vara lämpligt att föra samman dessa föreskrifter i ett särskilt dokument. Formellt sett utgör dock torghandelsföreskrifterna lokala ordningsföreskrifter, och de skall därför antas på samma sätt som dessa och anmälas till länsstyrelsen.

Ingressen

Se kommentaren till ingressen i de allmänna ordningsföreskrifterna.

Föreskrifternas innehåll och tillämpningsområde

1 §

I denna paragraf anges **vilka regler som gäller för torget**. Förutom de särskilda torghandelsföreskrifterna gäller de grundläggande föreskrifterna om allmän ordning och säkerhet i 3 kap. ordningslagen och kommunens allmänna lokala ordningsföreskrifter. På torget kan t.ex. även allmänna föreskrifter om tillfällig försäljning, och om hållande av hundar och lastning av varor gälla.

Det kan vara lämpligt att ange att föreskrifterna har till **syfte** att upprätthålla den allmänna ordningen. Det är t.ex. inte tillåtet att meddela föreskrifter som enbart har till syfte att begränsa varusortimentet.

Beträffande allmänna krav på utformningen av och innehållet i lokala föreskrifter, se kommentaren till 1 § i de allmänna ordningsföreskrifterna.

2 §

I denna paragraf skall de torg eller andra allmänna försäljningsplatser där föreskrifterna skall gälla **namnges**. Det **geografiska området** för föreskrifternas tillämpning måste framgå klart.

Torghandelsföreskrifterna skall gälla för sådana områden som kommunen upplåter till allmän försäljningsplats. Sådan **upplåtelse** sker regelmässigt genom att en bestämmelse tas in om att **visst område utgör allmän försäljningsplats**.

Beslut om upplåtelse av torg till allmän försäljningsplats är ett utflöde av den kommunala kompetensen och något som kommunen självständigt beslutar om. En sådan upplåtelse utgör därför **inte en ordningsföreskrift** och kan därför inte t.ex. upphävas av länsstyrelsen vid prövning av om föreskrifterna strider mot ordningslagen. Bestämmelsen om vilka områden som utgör allmän försäljningsplats bör ändå tas in i föreskrifterna för tydlighetens skull. Det är viktigt att gränserna för det område där torghandel får förekomma anges noga.

Fasta och tillfälliga saluplatser

3 §

Föreskrifterna är främst av **administrativ natur** men kan ändå enligt förarbetena till ordningslagen (prop. 1992/93:210 s. 148) regleras i lokala föreskrifter.

Fördelning av saluplatser

4 §

Föreskrifterna är främst av administrativ karaktär men syftar till att förebygga oordning. Det är viktigt att ha tydliga regler för **hur** platserna skall

fördelas, **vem** som skall besluta om **fördelningen** av platserna och vem som skall **anvisa** platserna. Olika system såsom **lottning** eller **bokning** viss dag i förväg kan införas. Tillfälliga saluplatser kan t.ex. i första hand fördelas genom förhandsbokning och i andra hand genom att tilldelas försäljare i den ordning de kommer till platsen. En föreskrift kan införas om att en tillfällig plats få bokas för längre tid än en vecka endast om särskilda skäl finns.

Vidare kan en regel införas om att platserna skall anvisas av t.ex. tekniska kontoret eller av en person som kontoret utsett till att ordna och övervaka handeln på torget. En sådan person kan benämnas torgtillsynsman.

Föreskrifter om **företräde till torgplats** åt t.ex. försäljare av ortens egna produkter eller åt försäljare som är hemmahörande i kommunen torde inte vara lagliga (SOU 1985:24 s. 203). Enligt ett regeringsrättsavgörande från 1981 är det däremot möjligt för kommunen att vid upplåtelse av fasta torgplatser ge förtur åt försäljare som under längre tid innehaft plats på torget.

Tider för försäljning

5 §

Kommunen kan meddela föreskrifter om tiden för torghandeln endast när det är motiverat från **ordningssynpunkt**. Föreskrifter om tider får inte användas för att begränsa utbudet av varor och inskränka försäljarnas näringsfrihet.

Bestämmelsen om att nämnden i vissa fall kan besluta om **andra tider** för försäljningen eller **ställa in försäljningen** kan t.ex. användas när torget behövs för större evenemang i kommunen, invigningar, jubileum, stadsbesök, m.m.

Innehavarens upplysningsskyldighet m.m.

6 §

Den **informationsskyldighet** som ålagts näringsidkare enligt 2 § lagen (1990:1183) om tillfällig försäljning gäller i princip **all tillfällig försäljning**, dvs. även vid torg- och marknadshandel och vid försäljning på mässor och liknande. Det kan vara lämpligt att **upplysa** om denna skyldighet i de lokala föreskrifterna.

En föreskrift om att försäljare skall vara skyldiga att ha ett s.k. **F-skattebevis** anses inte lagligt. Länsstyrelsen i Dalarna har i beslut 1994-07-01 upphävt en lokal torghandelsföreskrift om F-skattebevis med den motiveringen att innehav av ett F-skattebevis inte utgör ett villkor för näringsverksamhet. Ett krav på sådant bevis ansågs därför som en obefogad inskränkning i den enskildes rätt. Föreskriften ansågs inte heller behövas för att upprätthålla den allmänna ordningen.

Förbud mot försäljning av vissa varor

7 §

Kommunen får reglera torghandeln från ordningssynpunkt. Någon möjlighet att meddela föreskrifter som **begränsar varuutbudet** har **inte** införts. Torghandeln utgör enligt förarbetena (prop. 1992/93:210 s. 149) en **positiv konkurrensfaktor** gentemot den etablerade handeln. En begränsning av varuutbudet skulle kunna få negativa effekter för prisbildningen och vara till men för konsumenterna. Därför kan varuutbudet vid torghandel endast regleras om det behövs med hänsyn till ordning och säkerhet.

Varusortimentet får alltså inte begränsas av andra skäl än hänsyn till allmän ordning. Kommunen kan inte begränsa varuutbudet under hänvisning till knappheten av torghandelsplatser eller i syfte att skydda särpräglade eller känsliga miljöer. Det är t.ex. **inte tillåtet att begränsa handeln** till att enbart avse sedvanlig torghandel, t.ex. livsmedel, blommor o.dyl., för att låta handeln smälta in i en viss kulturell bebyggelse eller miljö.

Förbud mot försäljning av vissa angiva **farliga varor** kan förekomma, t.ex. försäljning av knivar, sprängdeg eller farliga pyrotekniska varor, om det är motiverat med hänsyn till den allmänna ordningen. Om ett sådant förbud skall införas måste de förbjudna varorna **specificeras**. Det är inte tillåtet att införa en generell föreskrift om att "alla varor som kan medföra olägenhet från ordningssynpunkt" inte skall få säljas på torget.

Föreskrifter som reglerar **utseendet** på torghandlarnas försäljningsstånd t.ex. att alla stånd skall ha markiser i vissa färger, eller som förbjuder försäljning från vissa anordningar t.ex. vagnar eller bord, kan inte anses utgöra föreskrifter om den allmänna ordningen på platsen.

Försäljning av livsmedel

8 §

Försäljning av livsmedel är reglerad i bl.a. livsmedelslagen och förordningen till denna. Det är inte nödvändigt att hänvisa till dessa författningar men det kan från **upplysningssynpunkt** vara lämpligt.

Placering av varor, redskap och fordon

9 §

En sådan bestämmelse kan behövas med hänsyn till allmän ordning.

Renhållning

10 §

I denna paragraf regleras borttagande av skräp och annat avfall som kommer från försäljningsrörelsen.

Avgift

11 §

I 1 § i lagen (1957:259) om rätt för kommun att ta ut avgift för vissa upplåtelser av offentlig plats, m.m.sägs att kommunen har rätt att ta ut **ersättning för användning av salutorg** eller liknande plats som kommunen har upplåtit till allmän försäljningsplats. Ersättning skall utgå i form av en avgift med **belopp** som kan anses **skäligt** med hänsyn till ändamålet med upplåtelsen, nyttjarens fördel av denna, kommunens kostnader med anledning av upplåtelsen och övriga omständigheter. Grunderna för beräkningen av avgiften beslutas av **kommunfullmäktige**.

En bestämmelse kan införas om att **avgiften skall erläggas innan platsen tas i anspråk**. Det är **inte** tillåtet att införa regler om att t.ex. **dubbel avgift** skall utgå om någon bryter mot föreskrifterna eller om någon bedriver handel utan att ha erlagt avgift.

Överträdelse av föreskrift

12 §

Överträdelse av föreskrifter för torghandeln skall beivras på samma sätt som överträdelser av allmänna ordningsföreskrifter, dvs. genom **penningböter** enligt 3 kap. 22 § andra stycket OL. Den som uppsåtligen eller av oaktsamhet bryter mot någon lokal föreskrift kan dömas till penningböter.

I 3 kap. 19-21 §§ OL finns bestämmelser om polismyndighetens möjligheter att utfärda **förelägganden** och vidta **åtgärder på den försumliges bekostnad**. Om t.ex. någon inte vidtar en åtgärd som åligger honom enligt bl.a. en lokal föreskrift, får polismyndigheten förelägga honom att inom viss tid vidta åtgärden. Om en försäljare trots uppmaning från kommunen t.ex. inte tar bort varor och redskap som placerats i strid med den lokala föreskriften kan polisen förelägga försäljaren att göra det. Föreläggandet kan förenas med vite. I 3 kap. 25 § första stycket ordningslagen finns bestämmelse bl.a. om förverkande av varor.

kraftträdande

Se kommentaren till de allmänna ordningsföreskrifterna.